

Mount Rainier, 24 juni 1947:

Affärsmannen och privatflygaren Kenneth Arnold får syn på något märkligt intill den snöklädda bergstoppen.

Nio blanka och platta skivor som flyter fram genom luften och ska komma att skriva in Arnold i historieböckerna.

Arnold hade fått syn på världens första flygande tefat. Åtminstone var det första gången någon använde det engelska uttrycket "flying saucer".

De nio obekanta farkosterna var halv-måneformade och färdades i en hastighet av 2 000 kilometer i timmen på 3 000 meters höjd. Enligt Arnolds egen beskrivning flög de i en rak formation över berget på samma sätt som ett tefat som kastats över vatten. Det snappades upp av en journalist som valde att använda uttrycket flygande tefat i en rubrik dagen efter.

Nyheten om de flygande tefaten över Mount Rainier i den amerikanska delstaten Washington spreds som en löpeld. Hela vägen till Sverige där uttrycket dök upp i medier året därpå.

Men ufon var högst aktuella i Sverige redan 1946. I en annan form. Försvaret tog emot hundratals rapporter om ljusfenomen och rakettliknande föremål som observerats på flera platser runt om i landet.

Aftonbladet skrev bland annat om en målarmästare som under sju minuter jagade en spökraket med bil genom Roslagen den 25 maj. Från Helsingborg rapporterades ett eldklot format som en Vi-bomb och i Katrineholm observerades ett cigarrformat föremål stort som ett flygplan.

Försvarsstabens särskilda rymdprojektkommitté inledde en omfattande spaning men kunde inte hitta några bevis för att de så kallade spökraketerna existerade. Många av observationerna kan troligen förklaras med astronomiska och meteorologiska fenomen, men hela gåtan är fortfarande inte löst.

Det finns många exempel på svår-förklarade fenomen på himlen. Men inga bevis för att vi skulle ha haft besök från yttre rymden.

Folk ser en massa olika saker som de inte kan förstå. Men det mesta är sådant som vi kan identifiera, som planeter och thailändska rislykior, säger Clas Svahn, journalist och ordförande för organisationen Ufo-Sverige som får in flera hundra observationer varje år.

Uttrycket ufo används ofta lite slarvigt som synonym till utomjordiska rymdskepp. Men ett ufo är helt enkelt ett fenomen på himlen som efter nog-

Läs mer ■ "Ufo-mysteriet: från flygande tefat till cirklar i sådesfälten". Ufo-Sveriges ordförande Clas Svahn presenterar några av 1900-talets

SVENSK UFOGATA Ett hus i Värnamo – och ett mystiskt föremål i luften. Fotot togs av den då 15-årige Christer Sundström den 21 mars 1974. En del hävdar att han bluffade och andra blev övertygade om att han sett ett rymdskepp.

Foto: PRIVAT

Himlens olösta mysterium

grann undersökning inte har gått att identifiera. Det måste alltså egentligen till en undersökning innan man kan kalla något för ufo, som står för "oidentifierad flying object" eller "oidentifierat flygande föremål" på svenska.

Förkortningen ufo infördes på 50-talet av den amerikanska militären och fungerade som beskrivning av okända farkoster och föremål som gjort intrång i det amerikanska luftrummet.

Den mest omskrivna händelsen i ufologins historia är Roswellkraschen 1947. Det var mitt i sommaren och en färbonde hörde för första gången talas om fly-

gande tefat på en bar i den amerikanska delstaten New Mexico. Han kom att tänka på några märkliga vrakspillror som han fått syn på i närheten av den lilla ökenstaden Roswell. Kunde det möjligen röra sig om ett tefat, frågade sig bonden och tog med spillrorna till den lokala polisen. De var lätta och tillverkade i ett sprött material. Resterna av ett kraschat flygande tefat, påstod den amerikanska militären, men tog tillbaka uttalandet

Varningsskylt vid Area 51 – den topphemliga amerikanska militär-anläggningen i Nevada.
Foto: SCIENCE PHOTO LIBRARY

Fyra av fem amerikaner tror att staten har hemlighållit information om ufon

bara efter några timmar och ändrade från tefat till väderballong.

Än i dag är den kraschade farkosten i Roswell både omtalad och omstridd. Under 90-talet utreddes den amerikanska militärens inblandning i kraschen och flygvapnet avslöjade att ballongen var del av ett topphemligt experiment som granskade sovjetiska kärnvapenprov. Men många ufologer ratar den förklaringen och hävdar att vrakdelarna visst tillhörde ett flygande tefat och att sanningen mörklagts av staten.

Och de inbitna tefatstroende är inte ensamma. Fyra av fem amerikaner tror att staten har hemlighållit information om ufon, enligt en ny undersökning från National Geographic.

Ett särskilt mytomspunnet och omtvistat område är Area 51, en topphemlig militär-anläggning i Nevadaöken där konspirationsteoretiker hävdar att staten gömmer såväl beslagtagna flygande tefat som levande utomjordingar i stora bergtrum.

Något försvarshögkvarteret Pentagon naturligtvis förnekar.

Ändå tror var tredje amerikan på ufon och var tionde säger sig ha sett ett med egna ögon.

– Jag tror att vi alla behöver lite spöken och spänning, något stort och häftigt att tro på. Det finns ett starkt behov av att ha

en del av tillvaron som inte är fullt förklarad, katalogiserad och ordnad, säger Clas Svahn som själv varit ufointresserad amatörastronom sedan tonåren.

För många är tron på ufon och intelligenta rymdvarelser så viktig att den tillägnas en egen dag. Sedan elva år tillbaka firas världsufodagen den 2 juli, samma dag som Roswellkraschen tros ha inträffat.

Men Clas Svahn firar hellre den 24 juni, när det flygande tefatet fick sitt namn vid Mount Rainier 1946.

– Oavsett vad man tror om fenomenet så var det en milstolpe i ufohistorien, säger han.

En historia som lär fortsätta skrivas. Så länge det finns svårförklarliga märkligheter på himlen.

mest intressanta svenska uforapporter.

Jenny Agö
jenny.ago
@aftonbladet.se

Vet mer Ufon

Vad?

■ Ufon, oidentifierade flygande objekt. Är inte synonymt med flygande tefat eller utomjordiska rymdskepp, utan ett mer allmänt begrepp för fenomen på himlen som inte kan förklaras.

Ljusfenomen över Jordklotet 1996.

Foto: SCANPIX

Hur?

■ Förkortningen ufo infördes av den amerikanska militären på 50-talet som ett samlingsnamn för okända farkoster och föremål som kränkt det amerikanska luftrummet.

Amerikanen Kenneth Arnold såg flera ufon vid Mount Rainier 1947.

Foto: SCANPIX

Varför?

■ Den 2 juli firas Världsufodagen som tillägnas alla oidentifierade flygande objekt och intelligenta rymdvarelser. En ny undersökning visar att var tredje amerikan tror på ufon.

Internationella Ufo-museet i Roswell, New Mexico, den 2 juli 1997.

Foto: SCANPIX